

Третій напрямок, полягає в удосконаленні функціонування міського транспорту за участі громадян–споживачів транспортних послуг. Нині громадяни майже не впливають на удосконалення роботи транспорту, хоча мають для цього можливості. Кожен пасажир може звернутись до перевізника або державного органу чи органу місцевого самоврядування, що здійснюють управління у сфері транспорту з заявою, скаргою чи пропозицією в порядку встановленому Законом України «Про звернення громадян»

Отже, невідповідність якості транспортних послуг сучасним вимогам є однією з основних проблем функціонування та розвитку громадського транспорту. Перед системою міського транспорту пасажирів висувують вимоги більш швидкого, безпечного та комфортного транспортування. Зростання рівня якості послуг є дієвим засобом врегулювання інтересів різних сторін, а саме: перевізників, органів місцевого самоврядування, що зацікавлені в пріоритетному розвитку громадського транспорту в місті, та громадян - прихильників індивідуального транспорту.

Література

1. Правила надання населенню послуг з перевезень міським електричним транспортом // Затв. постановою КМУ від 23 грудня 2004 року № 1735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1735-2004>.

2. Закон України «Про міський електричний транспорт» від 29.06.2004 №1914. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-15>.

3. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 №232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94>

УДК 347.826 (043.2)

Карпович К.В., магістр,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Семчук Н.О., к.ю.н.

ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ У ПОВІТРЯНОМУ ПРОСТОРИ УКРАЇНИ

Відповідно до ст. 6 Кримінального кодексу України (далі – КК), особи, які вчинили злочин на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом (територіальний принцип).

Поняття «територія України» визначається на підставі норм державного і міжнародного права, зокрема Закону України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 р. Стаття 1 цього Закону зазначає: «Державний кордон України є лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору».

Закон України «Про космічну діяльність» регулює багато аспектів космічного права. Базовим є поняття «космічна діяльність» – наукові космічні дослідження, створення та застосування космічної техніки, використання космічного простору. Проте конкретних положень про те, що де закінчується повітряний та починається космічний простір, закон не визначає.

Для того, щоб розібратися з ним, слід в першу чергу усвідомити, що це середовище за межами атмосфери Землі. На жаль, до цього часу в міжнародно-правовому порядку не наведене визначення космічного простору і не здійснено делімітації цього простору з повітряним, хоча обговорення відповідної проблеми триває вже близько 30 років на рівні Комітету ООН з космосу. Це питання складне, а необхідність його вирішення пов'язана з тим, що, з одного боку, не існує природної межі між повітрям та космосом: починаючи з висот 30-35 км над рівнем океану концентрація атмосферного повітря різко знижується, але ще повністю не зникає, причому окремі молекули повітря знаходять і на висотах в кілька сотень тисяч кілометрів. Потреба визначення межі двох типів середовищ обумовлена різницею в правових режимах повітряного простору, з одного боку, і космічного, – з іншого. Адже повітряний простір поділяється на національний (що знаходиться над територією конкретної держави і під її суверенітетом) та міжнародний, а космічний є неподільним, знаходиться «в загальному користуванні», його дослідження й використання здійснюється на благо і в інтересах всього людства.

Питання про розмежування повітряного і космічного простору, пов'язані з обмеженням державного суверенітету та сферою дії принципу свободи вивчення і використання космічного простору, відносяться до сфери відносин, що вимагають міжнародно-правового регулювання. З огляду на важливість даного питання з початку розвитку космічної діяльності і держави, і міжнародні урядові та неурядові організації намагались визначитись щодо межі космічного простору. Розвиток і консолідація міждержавної практики, що виникла в зв'язку з космічною діяльністю поза межами державного повітряного простору, призвели до виникнення міжнародної звичаєвої норми, яка відображає принцип свободи

дослідження та використання космічного простору. Сама теоретично-практична проблема делімітації виникла через відсутність у Договорі про космос 1967 року визначення космічного простору, що дозволило суб'єктам космічної діяльності тлумачити це поняття самостійно.

Тобто навколоземний простір над територією кожної держави складається з двох прошарків з принципово різними правовими режимами.

Тобто на сьогодні питання щодо делімітації повітряного простору (на який в повній мірі поширюється дія кримінального права) та космічного простору, на який територіальний принцип не поширюється, не вирішена ні на національному, ні на міжнародному рівні.

Невирішеність до цього часу питання делімітації повітряного та космічного простору пов'язана в першу чергу з наявністю двох протилежних підходів держав до його вирішення: територіального (просторового) та функціонального. Прихильники першого вважають, що слід на міжнародно-правовому рівні чітко визначити верхню межу повітряного простору, яка одночасно буде й нижньою межею космічного простору, а їх опоненти не бачать потреби у визначенні такої межі, розмежовуючи космічну й авіаційну діяльність в залежності від функціонального призначення літального апарату. Відсутність міжнародно-правового регулювання відповідного питання призвела до того, що держави в рамках свого національного законодавства почали самостійно визначати лімітаційні межі відповідних просторів, що є шкідливою і навіть небезпечною тенденцією. Слід при цьому зазначити, що ще в 1979 р. СРСР вніс в Комітет ООН з космосу документ під назвою «Проект основних положень резолюції Генеральної Асамблеї ООН з питання розмежування повітряного і космічного простору і правового статусу космічного простору, в якому проходять орбіти геостационарних супутників», в якому пропонувалося, щоб нижня межа космічного простору встановлювалась за згодою між державами і на висоті, що не перевищує 110 км над рівнем океану.

Виходячи з наведеного, можна вважати, що територіальний принцип кримінального права поширюється на повітряний простір України на висоті, що не перевищує 110 км над рівнем океану.

При цьому приклад визначення меж територіальної кримінально-правової юрисдикції держави в контексті визначення висоти, на якій така юрисдикція припиняється, можна вважати унікальним випадком застосування міжнародного звичаю в кримінальному праві.